

**Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Bielsk Podlaski
za 2016 rok**

Bielsk Podlaski, kwiecień 2017r.

I. WPROWADZENIE

Gmina Wiejska Bielsk Podlaski położona jest na Równinie Bielskiej w południowej części woj. podlaskiego. Od północy okala ją Dolina Górnej Narwi, zaś od wschodu Puszcza Białowieska. Otacza swoim terytorium obszar miasta Bielsk Podlaski i jest jedną z największych obszarowo gmin na Podlasiu. Zajmuje powierzchnię 429,94 km² (31% powierzchni powiatu). Swoim zasięgiem obejmuje 61 miejscowości podzielonych na 52 sołectwa.

Zgodnie z zapisem art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (t.j. Dz.U.2016., poz.1987 z późn. zm.) pod pojęciem odpadów komunalnych rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (t.j. Dz. U. 2016, poz. 250 z późn. zm.) od lipca 2013 roku scedowała obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi z właścicieli nieruchomości na gminę, na terenie której są wytwarzane. Przez gospodarkę odpadami zgodnie z ustawą o odpadach, rozumie się ich wytwarzanie oraz gospodarowanie nimi, natomiast przez gospodarowanie odpadami rozumie się zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami. Obecnie gospodarka odpadami, jest jednym z ważniejszych aspektów życia. Aby żyć w czystym i zdrowym środowisku musimy dbać o prawidłowe gospodarowanie odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania musimy minimalizować ich powstawanie oraz zbierać je w sposób selektywny, aby były one czystym surowcem wtórnym, którego zagospodarowanie przynosi środowisku same korzyści.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bielsk Podlaski za 2016 r. sporządzana jest zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w celu oceny prowadzonych działań i podejmowanych decyzji, która pozwoli usprawnić system gospodarki odpadami, ułatwić mieszkańcom właściwe pozbywanie się odpadów oraz wypełniać zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami.

Zakres opracowania zgodnie z art. 9tb cytowanej ustawy, obejmuje w szczególności:

- możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;

- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a także ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenów gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno–biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podczas opracowania niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1987 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 250 z późn. zm.).

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. Nr 1923).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., Nr 676).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 r. Nr 2167).

Uchwały:

1. Uchwała Nr XXIII/127/2012 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 listopada 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk Podlaski.
2. Uchwała Nr XXIV/139/2012 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
3. Uchwała Nr XXIV/140/2012 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

4. Uchwała Nr XXVIII/179/2013 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 21 czerwca 2013 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso.

5. Uchwała Nr XXIX/185/2013 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 26 lipca 2013 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXIV/140/2012 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

6. Uchwała Nr XXXVI/227/2014 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 05 lutego 2014 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

7. Uchwała Nr III/13/2015 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenie wysokości stawki tej opłaty.

zmienione uchwałami:

1. Uchwała Nr XVI/96/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2888).

2. Uchwała Nr XVI/97/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2889).

3. Uchwała Nr XVI/98/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenie wysokości stawki tej opłaty (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2890).

4. Uchwała Nr XVI/99/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2891).

5. Uchwała Nr XVI/100/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2892).

6. Uchwała Nr XVI/101/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016 r. poz. 2892).

III. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY BIELSK PODLASKI

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina Bielsk Podlaski objęła nieruchomości zamieszkałe. Nieruchomości niezamieszkałe, w tym miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz budynki użyteczności publicznej zobowiązane są do zawierania indywidualnych umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów z firmą wpisaną do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez Wójta Gminy Bielsk Podlaski.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu gminy Bielsk Podlaski w analizowanym okresie świadczyły:

- do 30 czerwca 2016 r. na podstawie umowy Nr 6/2014 z dnia 09 czerwca 2014 r. konsorcjum firm: Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Bielsku Podlaskim i Przedsiębiorstwo Usługowo – Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. w Białymstoku;
- od 01 lipca 2016 r. na podstawie umowy Nr 3/2016 z dnia 09 czerwca 2016 r., MPO Sp. z o.o., ul. 42 Pułku Piechoty 48 w Białymstoku.

Zgodnie z umowami odbiorcy odpadów komunalnych zobowiązani byli do wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady zmieszane i segregowane oraz worki na odpady zielone i popiół.

Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od wielkości gospodarstwa domowego i sposobu ich segregacji przedstawia się następująco:

Sposób segregacji odpadów	Wielkość gospodarstwa domowego			
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	4-osobowe i większe
Nieselektywny (zmieszany)	15 zł	30 zł	45 zł	60 zł
Selektywny	10 zł	20 zł	30 zł	40 zł
Selektywny z wydzieleniem frakcji biodegradowalnej	8 zł	16 zł	24 zł	32 zł

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele zamieszkałych nieruchomości uiszczali na rzecz Gminy Bielsk Podlaski łącznie za okres trzech miesięcy kalendarzowych, w terminach:

Okres odbioru odpadów komunalnych	Termin odbioru odpadów komunalnych
I kwartał kalendarzowy	do 15 marca danego roku
II kwartał kalendarzowy	do 15 maja danego roku
III kwartał kalendarzowy	do 15 września danego roku
IV kwartał kalendarzowy	do 15 listopada danego roku

W ramach uiszczonej przez właścicieli nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbierane były następujące rodzaje odpadów komunalnych, bez względu na ich ilość:

- selektywnie zbierane: tworzywa sztuczne, opakowania metalowe, opakowania wielomateriałowe, tekstylia, szkło białe i kolorowe oraz makulatura,
- zmieszane,
- zielone,
- popiół lub żużel,
- odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki.

Odbiór odpadów odbywał się w następujący sposób:

Rodzaj odbieranych odpadów	Częstotliwość odbioru
odpady zbierane selektywnie	1 raz w miesiącu
zmieszane odpady komunalne	1 raz w miesiącu
odpady zielone	w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż 4 razy w roku
popiół lub żużel	w sezonie grzewczym 1 raz w miesiącu
odpady wielkogabarytowe	1 raz w roku
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	1 raz w roku

IV. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH GMINY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie gminy Bielsk Podlaski nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), spełniających wymogi art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach.

Zgodnie z zasadą bliskości art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nakazuje również, aby odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania, a także odpady zielone, były przetwarzane na terenie regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

W związku z przyjęciem przez Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr XX/233/12 z dnia 21 czerwca 2012 r. „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017”, obszar województwa został podzielony na cztery regiony gospodarki odpadami: centralny, południowy, północny i zachodni.

Gmina Bielsk Podlaski należy do regionu południowego, który nie posiada RIPOK-u, w związku z czym zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania były zagospodarowane w instalacji przewidzianej do zastępczej obsługi regionu tj. Zakład Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W analizowanym okresie nie zachodziła potrzeba ponoszenia nakładów inwestycyjnych przez Gminę Bielsk Podlaski związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Bielsk Podlaski na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły 530.568 zł, z których pokryto koszty funkcjonowania omawianego systemu, a mianowicie:

- odbiór i zagospodarowania wszystkich odebranych odpadów komunalnych;
- obsługa administracyjna (wynagrodzenia pracowników, obsługa prawna, szkolenia pracowników, konserwacja programu Fiskus, zakup materiałów biurowych, tonerów);
- prowizje z tytułu inkasa.

4. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt stały wg ewidencji ludności na dzień 31.12.2016r. wyniosła 6871 osób.

Systemem objęto 5735 osób faktycznie zamieszkujących na terenie gminy. Różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika m. in. z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

W analizowanym okresie nie było prowadzone żadne postępowanie, dotyczące właścicieli niezamieszkałych nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy w 2016 roku.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Ilość odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	618,990
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	120,820
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	4,560
ex 20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (odpady papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła)	109,540
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	2,500
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	16,840
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	13,940
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,620
20 01 39	Tworzywa sztuczne	2,500
16 01 03	Zużyte opony	1,220
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,320
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające	0,310

	niebezpieczne składniki	
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35	0,250
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,013
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	11,260
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	11,480
Łącznie:		927,643 Mg

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania został osiągnięty i wyniósł 2,80 %. Dopuszczalny poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2016 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 roku w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów wynosi 50%.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła został osiągnięty i wyniósł 35,76 %.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych został również osiągnięty i wyniósł 100%.

Wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych w 2016 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych wynosi odpowiednio dla:

- papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - 18%,
- innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 42%.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia został obliczony na podstawie odpadów zebranych selektywnie oraz wysegregowanych na instalacji.

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bielsk Podlaski w 2016 roku funkcjonował prawidłowo. Segregacja odpadów uległa poprawie dzięki czemu zostały osiągnięte wysokie poziomy odzysku surowców.

Priorytetem Gminy Bielsk Podlaski na kolejne lata są działania edukacyjno-informacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w celu zwiększenia świadomości ekologicznej oraz ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów.

Opracował:

Jolanta Skorbilowicz

*podinspektor Referatu Rolnictwa
i Gospodarki Przestrzennej*